

Kirjatiivistelmä

OKLA1029

Vuorovaikutus ja yhteistyö 2

Emma Varis

Teoksen esittely

Teoksen nimi: Koulumustelmat: Kiusaaminen on väkivaltaa

Kustantaja: Johnny Kniga

Ilmestymisvuosi: 2022

Teos on europarlamentaarikko Alviina Alametsän ja rap-artisti Linda-Maria Roineen (nyk. Raninen) omakohtainen kirja koulukiusaamisesta, sen jättämistä jäljistä ja keinoista katkaista väkivallan kierre.

Mielestäni kirjan ydinviesti on, että kiusaaminen on väkivaltaa, ja jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen koulunkäyntiin. Teos käsittelee tekijöiden omia kokemuksia: Alviina Alametsä selvisi Jokelan koulusurmasta 15-vuotiaana, ja samanikäisenä Linda-Maria Roine haaveili kouluampumisesta lopettaakseen kokemansa kiusaamisen.

Teos nostaa esiin koulukiusaamisen ja koulusurmien kaltaisia yhteiskunnallisia ongelmia ja vaatii aktiivisia toimia kiusaamisen estämiseksi. Kirja tarjoaa myös ratkaisuja, joilla koulut, kasvattajat ja yhteiskunta voisivat päästä eroon kiusaamisen kierteestä.

Keskeiset oivallukset teoksen lukemisen ja oivalluspäiväkirjan välillä

Kohtaamisen tärkeys ja sen puute

Kirjaa lukiessa oivalsin, miten tuhoisia seurauksia inhimillisen kohtaamisen puutteella voi olla. Kirjoittajien tarinat siitä, miten kouluväkivalta oli viedä heiltä hengen, kytkeytyvät voimakkaasti päiväkirjani teemaan kohtaamisesta osallisuuden avaimena.

Oppilaan negatiivinen käytös saattaa olla merkki siitä, että hän tarvitsisi enemmän huomaamista, eli aitoa kohtaamista. Kirjailijoiden kokemukset osoittavat mielestäni karulla tavalla sen, kuinka suuri merkitys opettajien ja aikuisten läsnäololla ja reagoinnilla on. Tämä ajatus resonoi mielestäni oivalluspäiväkirjani ajatuksen kanssa siitä, ettei pidä olettaa mitään ennakkoon, vaan meidän tulisi kohdata ihmiset ennakkoluulottomasti, ja uskaltaa nähdä pinnan alle kohtaamalla oppilaat ihmisinä. Tiedän kuitenkin, että aito kohtaaminen vaatii aikaa ja läsnäoloa, jota on välillä vaikea toteuttaa kiireisessä arjessa.

Opettajan rooli ja itsestä huolehtiminen

Toisena oivalluksena haluaisin nostaa esiin sen, että myös opettajat ovat vain ihmisiä, joilla on omat tunteensa ja rajansa.

Koen, että minun on opettajana oltava turvallinen aikuinen ja käsiteltävä omat tunteeni, jotta voin kohdata oppilaiden tunteet empatialla, pitäen kuitenkin mielessä empaattisen etäisyyden. Olen kirjannut oivalluspäiväkirjani Open ostoslistaan tärkeitä itsensä johtamisen taitoja: kärsivällisyys ja tilannetaju.

Kirjaa lukiessani jäin vielä pohtimaan keinoja siihen, että miten voin tasapainottaa sen, että olen läsnäoleva kuuntelija ja tukija toiselle (oppilaalle tai kollegalle) ja samalla suojata itseäni uupumukselta pitkissä vuorovaikutustilanteissa tai raskaiden teemojen käsittelyssä.

Teoksen peilautuminen omaan oivalluspäiväkirjaani

Olin kirjoittanut oivalluspäiväkirjaani ajatuksia siitä, kuinka tärkeässä osassa toisen läsnäoleva kuunteleminen ja aito ymmärtäminen ovat. Kirjan kokemukset syvensivät ymmärrystäni siitä, että tämä on turvallisuuden perusta kouluyhteisössä.

Koulukiusaaminen ja koulusurmat ovat äärimmäisiä esimerkkejä tilanteista, joita on mahdotonta lähteä ratkomaan, jos todelliset huolenaiheet ja ongelmien taustalla kytevät juurisyyt eivät ole selvillä. Koulumustelmat-teos nosti esiin sen, että usein se oppilas, joka tarvitsisi eniten huomaamista, saattaa käyttäytyä negatiivisesti ja luoda vaikutelman siitä, että häntä ei kiinnosta. Tällaisissa tilanteissa empatian merkitys korostuu ja tällöin on mielestäni tärkeä pystyä näkemään pinnan alle ja kohdattava oppilaat ihmisinä, ei vain "mahdottomina tapauksina".

Olin pohtinut oivalluspäiväkirjassani myös luottamuksen ja sen rakentamisen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Kirjan teemat vahvistivat oivalluksen siitä, että luottamussuhteen kehittyminen on perusta sille, että oppilas tuntee itsensä turvalliseksi, kuulluksi ja kohdatuksi. Kirjassa tuotiin esiin turvattomuuden tunne koulussa ja koen, että se on seurausta siitä, kun tämä luottamussuhde puuttuu täysin.

Yhtenä merkittävänä oivalluksena mainitsin oivalluspäiväkirjassani sen, että lähtökohtaisesti jokaisesta tulisi ajatella hyvää ja ihmiset tulisi kohdata ennakkoluulottomasti. Tämä ajatus nousi esiin myös lukemassani kirjassa. Edelleenkin olen sitä mieltä, että on tärkeää oppia välttämään toisten leimaaminen ja asioiden tulkitseminen. Sen sijaan koen, että asioille on annettava aikaa, sillä leimaaminen tosiaan voi jättää pysyvän jäljen.